

Izhaja vsak četrtlet in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 64 D. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroska cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v goiovinu.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primerec popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

40. številka.

Maribor, dne 7. oktobra 1926.

60. letnik.

Vera in politika.

Govor poslanca dr. Hohnjeca na taboru mož in mladencev na Velesovem pri Kranju 3. oktobra 1926.

Ali sta vera in politika v zvezi med seboj? Na to vprašanje dajejo odgovor protivniki vere in cerkve.

Ruski boljševiki so Boga zdekretirali s sveta ter proglasili brezboštvo za poglavitno vladno in upravno načelo. Brezbožni materializem je v Rusiji oficijelni svetovni nazor, ki daje glavne smernice za državno politiko, za gospodarstvo, kulturo in prosveto.

Mehikanski framasoni in socialisti, ki sedaj imajo mehikansko državo v svojih rokah, so stvorili, odnosno obnovili zakone, s kojimi se cerkev popolnoma podjarmiljuje državi. Petindevetdesetim procentom vernega ljudstva usiljujejo obvezno brezversko državno šolo. Katoliški cerkvi so odvzeli in zaprli ne samo vse zasebne verske šole, marveč tudi hiše božje. Cerkev in vera je za njihovo politiko predmet, in to predmet pritiska, preganjanja in zatiranja.

Framasonstvo je tajna organizacija, ki pred nepodučeno javnostjo povdarja svoj nepolitični, zgolj človekoljubni, filozofski in napredni značaj ter kot svoj cilj razglašča duševno in socialno poboljšanje človeštva. V resnici pa je to eminentno politična ustanova, ki hrepeni po nadvladi nad ljudmi, nad državami in vsem svetom. Njena politična ost je predvsem obrnjena proti katoliški cerkvi. Njene glavne težnje so koncentrirane okoli tega, da cerkev izrine iz javnega življenja ter ji po poedinih državah prepereči pot do zakonodaje. Po spričevanju zgodovine je framasonstvo pri vseh protiverskih in proficerkvenih podvzetjih in ukrepih bilo gonilni in vodilni činitelj.

Francosko framasonstvo je na svojem občnem zboru leta 1902 pozdravilo Combesovo ministrstvo, v katerem sta izmed 12 ministrov bila samo 2 neframasona, s temi-le besedami: »Velika loža Francije čestita ministrskemu predsedniku Combesu in njegovi vladi k odločni republikanski politiki ter ga poziva, naj z največjo energijo vztraja v svoji borbi proti klerikalizmu v vseh oblikah.« In Combes je vztrajal, dokler ni s pomočjo framasonske lože zatrl vseh zasebnih verskih šol, upeljal državni monopol brezverske lajične šole, raztrgal konkordat ter izvedel popolno ločitev države od cerkve in s tem združeno podjarmljenje cerkve. Kakor je loža v svojem glavnem poročilu istega leta (1902) izjavila, je njen končni cilj, s prosvetljevanjem in razkristjanjenjem ženskega spola in delovnega ljudstva doseči propad rimskega papeštva.

Razumljivo je samo po sebi, da framasonstvo postopa previdno ter po lokalnih potrebah tudi zakriva svoje končne cilje. Podobno je rastlini-ovijavki, ki se oprime močnega drevesa. Izpočetka je neznatna, da se ob krepkem drevesu komaj opazi, vendar pa iz njega črpa in sesa življenjski sok. Čez nekaj časa se je ovila okoli vsega drevesa, prepletla njegove veje, štrli čez njegov vrh ter ne pripušča k njemu ne svetlobe ne zraka. Tako začne drevo pešati in bolehati in njegovo deblo trohneti, dokler ga močan

veter ne podere. Zdaj se na trohnobi svojega dobrotnika rastlina-zajedavka še le razraste v vsej bohotnosti.

Framasonstvo se udomačuje tudi v naši državi. Dokaz zato je občni zbor vesoljnega framasonstva v Beogradu v septembru tega leta. Odelo se je kajpada s plašcem človečnosti in miroljubja, da s to kuliso zakrije svoje prave težnje.

Kakšne pa so te težnje, dokazujejo stranke in časopisi, ki so prošinjeni njegovoga duha. Ta duh narekuje in razpihuje borbo za lajično šolo, t. j. za šolo brez duhovnika in vere, borbo za civilni zakon, t. j. za necerkveno zakonsko zvezo med kristjani, borbo za ločitev države od cerkve, t. j. za podjarmljenje cerkve državi.

Ta duh je v naši državi že pred leti započel borbo, ki traja z ojačeno silo naprej. Trudi se pri nas ustvariti skupno fronto z onim duhom bizantinizma, ki je lasten grški cerkvi ter nikakor ne pozna cerkvene svobode, marveč smatra cerkev kot državno ustanovo, v vsem odvisno od državne vlasti.

Takšen je odgovor, ki ga dajejo nasprotniki na vprašanje, ali ima vera s politiko kaj opraviti. Z besedami to zvezo ponajveč zanikujejo, s svojimi deli pa jo potrjujejo. Oni izrabljajo politično moč, ki je v njihovih rokah, ter uporabljajo vsa politična sredstva, ki so jim na razpolago, da škodujejo cerkvi, izpodbijajo njene pravice ter zmanjšujejo in pokončujejo njen upliv na javno življenje.

Tako nas postopanje nasprotnikov vere in cerkve uči, kako ozka vez je med vero in politiko. Že iz te ugotovitve sledi, kako neistinita in smešna je trditev, da vera in politika nimata ničesar drugo z drugo opraviti.

Protiverske stranke izrabljajo politiko proti veri in v škodo cerkve. Nam pa kot vernim in doslednim kristjanom pripada dolžnost, da uredimo razmerje med vero in politiko v tem smislu, da ustvarimo sklad med političnimi načeli in dejanji in med moralnimi predpisi naše cerkve. Nikdar ne smemo pritruditi zmotnemu mnenju, da je dvojna morala: ena za zasebno življenje, druga za javno življenje. Za vsa dejanja človekova velja ista morala, isti moralni predpisi, ki jih človek spoznava bodisi z naravno lučjo razuma, bodisi v nadnaravni svetlobi razodetja in ki urejujejo odnose človeka do Boga, do sebe in do bližnjega torej tudi do države, ki se potemtakem tudi od politike ne dado ločiti. V tem oziru je vredno zabeležiti besede Napoleona I., ki je 5. junija 1808 rekel v Milanu: »Nobena družba ne more obstati brez morale, morale pa ni brez religije. In zato daje samo religija državi trdno in trajno oporo.«

Ako povdarjamo harmonijo (skladno vez) med vero in politiko, nočemo s tem trditi, da je treba vsa politična vprašanja presmatrati v luči vere. Je mnogo političnih zadev, ki se po cerkvenih načelih ne dado urediti, ker ne spadajo na versko polje.

Kmet svojega polja ne obdeluje samo po katekizmu. Ako bi to hotel storiti, bi bil smešen. Katekizem ne uči, kako je treba zemljo orati, gnojiti, sejati itd. To uči razum in izkustvo. Iz tega pa ne sledi, da je katekizem ne-

potreben. On uči kmeta, da po nedeljah in praznikih ne sme zemlje obdelovati, da ne sme stopiti na tujo zemljo ter si jo lastiti, da se med delom ne sme dati zapeljati k jezi in preklinjanju, da se pri svojem delu mora dati voditi o ljubezni do Boga, sebe in bližnjega, da mora pri prodaji svojih pridelkov postopati pravično in pošteno. Kakor bi torej bilo nespametno, ako bi se samo dal voditi od katekizma, tako bi bilo krivo in slabo, ako bi pri svojem delu popolnoma zanemarjal verske resnice.

Slično je z državo in politiko. Kristus ni zato prišel na svet, da nas uči nauk o državi, politiki, narodnem gospodarstvu itd. Zato ima človek luč svojega razuma. Brez božjega razodetja moremo spoznati, odkod in kaj je država, kakšen je njen namen, kaj ta namen pospešuje, ali mu škodi. Iz tega pa ne sledi, da se državniku in politiku ni treba nič ozirati na vero in njen nauk. Vera uči, da država ni sama sebi namen, marveč da je sredstvo, ki ima služiti človeku pri dosegu njegovoga končnega nadnaravnega namena. Vera potrjuje to, kar že uči razum, da je namreč državna avtoriteta in oblast dana njenim imejiteljem ne za lastno korist, ampak v blagor državljanov ter da so pred svojo vestjo in Bogom odgovorni za to, kako jo uporabljajo. Ker je morala prava in trdna podlaga države, morale pa ni brez religije, mora država ono ustanovo, kateri po božji volji pripadajo verske in moralne zadeve, t. j. cerkev, priznati, v njenih pravicah braniti, jo podpirati ter oskrbeti možnosti, da se uveljavijo in izvršijo tisti cerkveni nauki in predpisi, ki zadevajo državno področje, zlasti kar se tiče šole in ljudske vzgoje, zakonske zveze med kristjani in pravice krščanske familije.

Kar velja za poedine politike, velja tudi in še bolj za politične stranke. Stranke so instrument, so sredstvo za uresničenje političnih idej in dosego političnih ciljev. Poedinec tega ne more doseči, zato se mora z enakomisličmi združiti v akcijsko in bojno organizacijo.

Za kristjane, ki se zavedajo svoje vere, njenih dolžnosti in pravic, je prostor samo v strankah s krščanskim programom. Ako se pridružijo drugim strankam, ne ravnajo dosledno v smislu krščanstva. Take stranke niso cerkvene tvorbe, za koje bi cerkvena oblast bila odgovorna. Cerkvena oblast, osobito rimski papež, je večkrat odklonil in zavrnil istovetenje politične stranke s katoliško cerkvijo.

Politične stranke so avtonomne politične tvorbe, ki so v zgolj političnih vprašanjih (kakor n. pr. v vprašanjih vladavinske oblike in notranje državne ureditve, v vprašanjih zunanje politike, v davčnem vprašanju, v vprašanju vojaštva, policije itd.) popolnoma neodvisne. V tem oziru je dobro spomeniti dogodek iz zgodovine nemškega centra, torej ene izmed najboljših krščanskih strank na svetu. Ko je l. 1887 po naklepu nemškega kanclerja Bismarcka kardinal Jacobini centru izjavil željo papeža Leona XIII., naj bi centrum v parlamentu pritrudil septenatu (sedemletni veljavi vojaške postave), je pl. Frankenstein sporazumno z voditeljem Windthorstom odgovoril: »Ni mi treba poudariti, da se je centrum vedno smatral

Sokol je zmajal z glavo in namignil Dunkanu, naj gre za njim na kraj, kamor ni segal ognja žar. Tu je dolgo in pazno poslušal. A ničesar ni bilo več slišati. Nazadnje je šepnil:

»Poklicati morava Unkasa. On ima indijanske čute in sliši, česar mi ne moremo.«

Zaskovikal je kakor sova, mladi Indijanec, ki je tiho govoril z očetom, pa je planil pokoncu. Pogledal je proti črnim gričem, kot bi hotel določiti, odkod prihaja glas. Lovec je zopet zaskovikal, in zdaj je videl Heyward, kako se je Unkas počasi bližal kraju, kjer sta stala. Komaj je bil slišal, za kaj gre in kaj Sokol hoče od njega, se je podolgem ulegel v travo in je trenotek nato že izgubil Heywardu izpred oči.

»Kaj se je zgodilo z Unkasom?« je strmeč vprašal Heyward.

»Tiho govorite! Ne vem, če kdo ne posluša, in Mingi slišijo dobro. Unkas se je po travi splazil v ravnino. Ako tam naleti na kakega lopova, mu že pokaže, kdo je.«

»Če je že res kateri v bližini, bi bilo pač prav, da posvarimo Čingagoka. Ogenj ga tako svetlo obseva, da ga lahko zadene puščica ali krogla.«

»Prav ste povedali«, je rekel lovec in izražal pri tem nenavadno nemirnost. »A kaj naj storiva? Če se le premakneva, se lahko izdava. Napadejo naju lahko, predno se pripraviva za obrambo. Moj klic, ki je bil namenjen Unkasu, ga je opozoril, da je nevarnost v bližini. Zdaj mu naznanim, da Mingi stikajo tod okrog. Potem mu bo že indijanska čud rekla, kaj naj stori.«

Lovec je prste položil na usta in zasikal, da se je Dunkan zdrzil, misleč, da je zasikala kača. Čingagok si je

Zadnji Mohikanec.

Povest iz leta 1757.

Po J. F. Cooper-ju predelal Al. Benkovič.

17

Ni trajalo dolgo, da sta Indijanca, ki sta bila odšla naprej, posebno pazljivo gledala v tla. Sokol je pohitel k njima in veselo vzkliknil: »No, pogledjte, saj imamo tu tudi tiste čudne konje, ki stopajo z obema nogama na eni strani naenkrat. Zdaj ni nobene skrivnosti več, vse je jasno, kot severna zvezda o polnoči. Tam so bili konji ob drevo privezani in tu je pot, ki pelje na sever proti Kanadi.«

»O Elizi pa še ni nobene sledi?« je nemiren vprašal Heyward.

Ta hip je prinesel Unkas nekaj svetlega, kar je bil našel v travi. Heyward je takoj spoznal medaljon, ki ga je Eliza nosila okrog vratu, hlasno segel po njem, ga skrnil na prsih ter rekel:

»Ne obotavljajmo se več. Pot je dolga — kar naprej!«

»Le počasi«, je odgovoril Sokol, »saj nismo na lovu za verericami. Na pot gremo, ki utegne trajati noči in dneve. Brodili bomo po pustinji, kamor redko kdaj stopi človeška noga. Indijanec se nikdar ne poda na tako nevarno pot, predno ni ob posvetovalnem ognju pokadil pipe tobaka. Tudi meni se zdi ta običaj prav dober. Zato pojdimoz nazaj in si zakurimo v trdnjavskih razvalinah. Jutri zjutraj pojdemo potem čili na delo kot možje, ne pa kot klepetave ženske ali nestrpljivi otroci.«

Sokol je rekel to tako odločno, da si Heyward ni upal ugovarjati. Munro se je bil zopet udal popolni brezbriz-

nosti, iz katere bi ga bila mogla vzdramiti samo kaka razburljiva novica. Heyward je torej starega vojaka prijel pod pazduho in sledil Sokolu in Mohikancema proti trdnjavi.

Večerne sence so se že bile spustile na zemljo, ko je prišla družba v razvaline Viljem-Henrika. Lovec in njegova tovariša so takoj pričeli pripravljati za prenočišče. Nekaj starih tramov so naslonili ob okajeni zid, Unkas je pregrajal pokril z vejevjem, potem pa je Heywardu namignil, češ, da je delo dokončano. Zdaj je bila prva Dunkanova skrb, da je s prijaznimi besedami preprosil Munra, da je legel k počitku.

On pa je z drugimi pod milim nebom napravil ogenj, kjer so povečerjali medvedjo pečenko ter si zapalili pipe. Čez nekaj časa je Heyward, ves nemiren od skrbi, vstal in se šel sprehat po ravnini. Ko je prišel do skupine dreves, se mu je naenkrat zazdelo, da sliši čuden šum. Pohitel je nazaj k prijateljem in pozval Sokola, naj gre z njim na mali griček, kjer je bilo laže slišati nepoznane glasove.

Sokol je takoj zgrabil za puško in šel za njim. Ko sta prišla na griček, je poslušal, a vse je bilo zopet tiho.

»Kaj naj bi to bilo?« je tiho vprašal Heyward, kakor bi bil sovražnik že blizu.

»Ne vem. V vojski Indijanec malokdaj spi. Morda je ostal tu kak Huronec, ki bi rad plenil.«

»Tiho! — Ali slišite? Zopet se je zganilo.«

»Res je, slišal sem nekaj. Kadar je hrane v izobilju, postane volk prav tako predren, kakor takrat, kadar je je premalo«, je rekel gozdnik malomarno. »Ljudi ni blizu — strahov ni, torej —. Čuj, to pa ni bil volčji glas.«

za srečnega, ako je izvršil navodila Sv. Stolice, če je šlo za cerkvene zadeve. Toda že l. 1880 sem si dovolil opozoriti na to, da je centru nemogoče izvršiti direktive, ki so dane za necerkvene zakone. Papež Leon XIII. ni dal direktive, ne predpisa, marveč je samo izrazil željo. Centrum pa je izpolnitev te želje spoštljivo, a odločno odklonil.

Naša stranka je stranka krščanske svobode. In ravno ta svoboda nam narekuje ter nas navdušuje, da podpiramo cerkvene predstojnike, rimskega papeža in naše škofove v borbi za katoliške ideale in za pravice cerkve in krščanskega ljudstva. Ta borba je plemenita in narekovana od globoke zavesti stanovske dolžnosti. Nasprotniki pa tako delovanje in potegovanje papeža in škofov razkričujejo kot politično ter ga skušajo pred državo diskreditirati z žigom klerikalizma. Ko je ljubljanski škof dr. Jeglič storil to, kar je njegova dolžnost kot pastirja duš, da je namreč obsodil pisavo »Domovine« kot nekrščansko in proticerkveno ter vernikom odsvetoval čitanje tega lista, so ga nasprotniki ožigosali kot klerikalnega agitatorja ter se zahtevali po pomoč k ministru vere. Sugerirali so mu, da je ljubljanski škof kršil čl. 12 naše ustave, in pravoslavni minister, ki ne pozna visokega poklica katoliške cerkve niti naloge in odgovornosti katoliške škofove, jim je naselil ter obsodil škofovo postopanje kot »stranpot strankarske politike«. Mi pa kličemo ljubljanskemu škofu: »G. škof, Vi ste na pravi poti obrambe naših verskih svetinj in pravic in naše ljudstvo Vam sledi s hvaležnostjo in z zaupanjem!«

Za obrambo verskih svetinj našega ljudstva se je naša stranka vedno potegovala ter se bo tudi v bodoče. Ona je bila ter tudi bo v prihodnje prvobornateljica za krščansko šolo, za pravice staršev in katoliške cerkve na vzgojo otrok in mladine. Ona je vedno stala na braniku za fundament krščanske familije, za zakramentalno zakonsko zvezo. Ako branimo verske svetinje našega ljudstva, hočemo s tem ohraniti to, kar je bistveni del slovenske individualnosti.

Zakaj nimamo jesenskih šolskih počitnic?

Pri nas na Štajerskem so že od nekdaj bile v navadi jesenske šolske počitnice. To je bilo dobro za kmeta, da je dobil pastirja in pobiralce sadja in grozdja. Dobro je pa to bilo tudi za siromašne otroke, ker so si pri kmetu zaslužili zimsko oblečko in obuvalo.

Odpravile so se jesenske počitnice tedaj, ko je bil prav liberalcev ali samostalnih demokratov Žerjavov in Pivkov komandant Pribečevič minister za šolstvo. Liberalni učitelji so hoteli imeti poletne počitnice in ustregel jim je. Naš minister za šolstvo dr. Korošec je leta 1924 dovolil delne jesenske počitnice, a ko je za njim prišel Pribečevič, jih je zopet odpravil. Tudi Radič ni maral nič slišati o jesenskih, temveč je bil za poletne počitnice.

Tako stoji ta stvar. O tem ne bi obširno pisali, ali ker je Žerjav-Pivkova »Domovina« v številki 38 pisala, da kmetje ne marajo jesenskih počitnic, moramo to ljudem raztolmačiti, da bodo videli, kako so liberalci proti kmetu.

»Domovina« piše: »Slovenski Gospodar« od 9. sept. zopet vema starše in občine za jesenske šolske počitnice na kmetih. Dokazuje na vse mile viže, da potrebujemo otroke jeseni bolj doma, kakor po leti. Ljubi »Slov. Gospodar«, ne boš nas!

Kakšen pa si ti kmet in koliko imaš šoloobveznih otrok . . . »Domovina« torej odločno piše proti jesenskim počitnicam in se norčuje iz kmeta, ki jih zahteva. Pravi, da bi naj bile jesenske počitnice samo tedaj, kadar so poplave in kadar je sadje. O jesenski paši, ki je vsako leto potrebna, pa ne črhne niti besedice.

Vidi se, da je v »Domovino« napisal članek proti jesenskim počitnicam kak liberalni Pivkov učitelj. Čudimo se, kako more sploh kak zaveden kmet še dovoliti, da za-

zamišljen glavo podpiral z roko. Ko je slišal čudno sikanje živali, po kateri je bil imenovan, se je vzravnal in se ozrl na vse strani. Ta nenadna, morda celo nehotna kretanja je bila edino znamenje začudenja ali nemira. Pustil je ležati puško, ki mu jo je bilo treba samo z roko prijeti, in tomahavk, ki si ga je bil zaradi varnosti zrahljal za pasom, je padel na tla. Potem je zopet sedel kot prej, samo da si je zdaj glavo podprl z drugo roko. Mirno in brezbrizno, kakor so navajeni samo Indijanci, je sedaj čakal, kaj bo.

»Le poglejte ga, vrlega vojščaka!« je pošepetal Sokol in Heywarda stisnil za roko. »Prav dobro ve, da bi en sam pogled, migljaj z roko sovražnika napravil nezaupnega in nam nakopal . . .«

Besedo mu je vzel blisk in pok puške. Tam, kamor je Heyward gledal strmeč in obdušujoč, se je zrak napolnil z žarečimi iskrami. Ko je pogledal še enkrat, je bil Čingagok že izginil. Lovec je pripravil puško in nestrpno čakal trenutka, ko se pokaže sovražnik. A vse je kazalo, da je napad pri kraju, le tolpa volkov je preplašena dirjala mimo. Čez nekaj mučnih minut je bilo naenkrat slišati kakor pljusk v vodo in takoj nato drugi strel.

»To je bil Unkas!« je rekel gozdnik. »Pok njegove puške poznam, kakor pozna oče glas svojega otroka. Saj sem jo sam rabil, predno sem to-le dobil.«

»A kaj pomeni vse to?« je vzkliknil Heyward. »Vse kaže, da smo obkoljeni od sovražnikov.«

Ta hip se je Čingagok zopet pokazal v svetlobi ter sedel na prejšnje mesto, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Lovec je stopil k njemu in rekel:

»Kako je, Kača? Ali nas res zasledujejo Mingi, ali pa je samo eden izmed zaostalih, ki tu išče plena in skalpov?«

haja tak list, kot je Žerjav-Pivkova »Domovina«, v kmetsko hišo! Tu imate kmetje in viničarji jasen dokaz, da »Domovina« ne piše za kmeta, viničarja in delavca, ampak za liberalno gospodo.

Kdor ni slep, naj spregleda!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Pašič preide v ofenzivo. Ker bo v kratkem redno zasedanje narodne skupščine, je treba hiteti tudi Pašiču, da pride že preje do moči. Zato je napovedal, da bo sklical zbor radikalne stranke. Na tem zboru bo zopet dobil on zaupanje celotne radikalne stranke, razni odpadniki pa se bodo v stranko povrnili. Stranka bo stopila tudi na bolj so cjalna tla in bo privzela nekatera načela socijaldemokratov v Nemčiji in njihovega voditelja Marksa. Po tej notranji ureditvi stranke same, pravi Pašič, pa bo šel v vladno in sicer le z eno stranko, a ne z Radičevci, ter potem, ko bo na vladi, takoj povzročil nove volitve. V koliko pa se bo Pašiču njegov načrt posrečil, bomo še ta mesec videli.

Demokratska zajednica, to so Davidovičevci in Spahovci, se je zadnji čas pokazala naklonjeno rešiti vladine kroge na ta način, da podpre sedanjo vlado Uzunovičevo in sodeluje z Radičem. Vodja te nove skupine Voja Marinovič je bil v Parizu pri kralju v avdijenci.

Kralj in kraljica sta se vrnila preteklega dne za nekaj časa v Beograd, a od tam gresta v južno Srbijo.

Boj za stanovanjski zakon v narodni skupščini. Po mestih je veliko pomanjkanje stanovanj, ker se med vojsko in po vojski precej časa ni nič zidalo. Ob enem pa je spor glede najemnine stanovanj tako hud, da je bilo treba posebnega zakona, ki velja letos do 1. novembra, kateri je štetil najemnike. Narodna skupščina je izvolila poseben odbor, ki naj reši to vprašanje. V soboto, dne 2. oktobra, je bila v tej zadevi zelo viharna seja, ker je vladina večina sprejela v načrt, da 1. maja 1927 vsaka zaščita stanov. najemnikov preneha. Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Gosar je zoper ta vladni načrt ostro nastopil, nakar so v znak protesta vsi poslanci opozicije zapustili sejo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Prijateljska pogodba med Francijo in našo državo se je sklenila pretekli teden v Parizu. Ker pa je naš zunanji minister v pogajanjih z Italijo, se vsebina te pogodbe še ne objavi.

Italijo ne čakajo lepi dnevi, če se pomisli, da so večkrat stepejo fašisti in redna vojska. Kadar bo odnehala močna roka Mussolinijeva, ne bo nihče mogel zabraniti spopada. Da zato Mussolinija bolj zavarujejo, upeljejo zopet smrtno kazen za zločine zoper kralja in Mussolinija.

Na Češkem imajo vladino krizo. Zdaj upajo, da bodo sestavili vlado, v katero pojde tudi češka ljudska stranka, Slovaška ljudska stranka, ki se od prevrata sem dosledno bori za avtonomijo, ter češki in nemški kmetski poslanci. Upati je, da bo ta vlada delazmožna.

Na Poljskem so pretekli teden dobili zopet novo vlado, ki jo je sestavil Pilsudski. Na Poljskem so bili katoliški cerkveni krogi tudi v državni politiki zelo vplivni in se je vsaka vlada ozirala na to, da je štutila pravice kat. Cerkev. Zdaj pa so že začeli poskušati svobodomislecij tudi na Poljskem, da utihotapijo protiverske zakone. Katoličani pa so odločno nastopili zoper ta poskuš, vlada se je morala izmenjati in sedaj bodo nove volitve. Katoliški poljski narod bo pri tej priliki odločno zavrnil stranke, ki nastopajo proti katoliški Cerkvi in proti pravicam katoličanov.

V Rumuniji bo izprememba na kraljevem prestolu. Dosedanji prestolonaslednik se je najpopreje odpovedal vsem pravicam in odšel iz Rumunije. Potem je prišel nazaj, in sprejel zopet prestolonasledstvo. Zdaj pa se pripravljata na to, da bi sedanji kralj, njegov oče, odstopil in bi sin zakraljeval. Vso državno politiko v Rumuniji vodi kraljica mati.

Vse države Evrope — naj se združijo vsaj na nekaterih točkah skupnega gospodarskega in političnega življenja.

Mohikanec ni takoj odgovoril. Skrbno je pregledal žrjavico, v katero je namesto vanj zadelo kroglja, potem pa je dvignil prst in rekel:

»Eden.«

»Saj sem si mislil«, je rekel Sokol in sedel poleg njega. »Ker se je lahko skrilo v jezeru, predno je Unkas pomeril na njega, je bržkone odnesel pete in se bo zdaj bahal s svojim junaštvom.«

Naenkrat je zopet Unkas stal pred njimi. Kakor bi se nič ne bilo zgodilo, je tiho sedel k ognju. Heyward je strmeč opazoval to čudno vedenje. Skoro se mu je zdelo, da imajo ti trije gozdniki skrivna znamenja, po katerih se razumejo med sabo.

»Kaj pa se je zgodilo z našim sovražnikom, Unkas?« je vprašal. »Slišali smo tvojo puško in smo mislili, da je pač nisi sprožil zaman.«

Mladi glavar je molče odgrnil svojo lovsko torbo in pokazal krvavi skalp, ki ga je nosil za pasom kot znamenje zmage. Čingagok ga je potipal in ga pazljivo ogledal. Z zaničevanjem in mrzno ga je potem izpustil in vzkliknil: »Mingo!«

Kakor da se nič ni zgodilo, je Sokol odložil orožje in tudi Indijanca sta pokazala, da se ne bojita več za svojo varnost. Heyward pa je odšel na stražo, ker se je še vedno bal novega napada.

Čingagok je zapalil pipo. Parkrat je potegnil iz nje, potem pa jo je dal lovcu, ki je tudi storil tako in jo dal naprej Unkasu. Tako je šla pipa med globokim molkom trikrat okrog, predno je kdo odprl usta za besedo. Nazadnje pa je Čingagok kot najstarejši in največjavnejši prijatelj besedo in nakratko povedal, za kaj gre. Lovec je

nja. Da bi se ta pametna misel mogla čimbolj zanesti v javnost, imajo ta teden posebno zborovanje na Dunaju. Besede so lepe, a kaj, ko jih oni, ki imajo moč v rokah, ne poslušajo.

Veličasten shod dr. Korošca v Brežicah.

Ob najlepšem vremenu in mnogobrojni udeležbi se je vršil zadnji nedeljo, dne 3. t. m., shod dr. Korošca v Brežicah. Prvotno je bilo določeno, da se vrši shod na vrhu in dvorišču Narodnega doma, a ker je SKS hotela izrabiti nas kot zase, se z njim okoristiti in naš shod onemogočiti, se je shod vršil na obširnem dvorišču gostilne Druškovič. Veliko dvorišče je bilo polno zavednih zborovalcev iz vsega Posavja, to in onstran Save, ki so pazljivo sledili govoru voditelja slovenskega naroda in mu ponovno navdušeno pritrjevali.

Shod je vodil načelnik okrajne organizacije SLS v Brežicah, g. Franc Podvinski iz Pišec. Govor dr. Korošca, priobčimo prihodnjič.

Med zborovanjem so prišli na shod samostojni kmetijci in radičevci, ki so za pol ure prej sklicali svoj shodič v Narodni dom, tam hujskali proti SLS in sklenili, da pridejo na naš shod. Mislili so, da pridejo na svoj račun in napravijo zmed, toda so se prav temeljito zmotili. Zborovalciše je bilo polno, zborovalci navdušeni in zadivljeni v govor dr. Korošca. Veličastno zborovanje je samostojne in radičevce tako potlačilo, da so si upali izpustiti le par medklicev, dobili so pa vselej tak odgovor, da so postali vedno krotkejši.

Po našem zborovanju sta skušala s svigli skozi lino naproti govorniškem odru govoriti prevaljski okrajni ekonom Stoklas in mariborski dr. Novčan, a navdušeni zborovalci so ju preglasili z dolgotrajnimi vzkliki: Živijo dr. Korošec!

Kaj je novega?

POPLAVE NA ŠTAJERSKEM.

Sedaj prihajajo podrobnejša poročila o škodi, katero je povzročila zadnja poplava v preteklem tednu. Na Kranjskem je pokrajino med Škofjo Loko in Ljubljano zadelo poplava naravnost strašno. Cele vasi so uničene. Tudi na Štajerskem je bila poplava huda. Iz Celja poročajo, da je bil radi poplave, ki je v terek v teku 10 mesecev že petkrat ogrožala mesto Celje in okolico in prizadejala prebivalstvu ogromno škodo, v terek ves dan ukinjen šolski pouk na vseh šolah. K svojemu poročilu o tej poplavi dodajemo še, da je Hudinja, ki je zopet prekomerno narastla, napravila posebno trdki Majčič ogromno škodo. Hudinja si je namreč ravno pred mestnim mlinom vsled velikih vodnih mas napravila novo sirugo in tako popolnoma obšla staro strugo, ob kateri je bila montirana vodna turbina, ki je sedaj na dosedanjem mestu brez pomena.

Tudi iz Rajhenburga nam poročajo, da je vremenska katastrofa v pondeljki noči tudi pri njih prišla do izraza. V temni noči je razgrajal vihar, treskalo in pokalo je, da se je vse treslo. Blisk za bliskom je odpiral dalje v daljavo blede pogled. Vsula se je ploha, ki je bila pomešana s točo. Šipa na oknih so se tresle groze in mnogo jih je celo pobilo. Sava je silno narastla in kmalu tu li ni bil več mogoč prevoz troda. Hvala Fogu je nevihta kmalu polegla in nam še ni tako hudih posledic zapustila, kakor smo mislili v trenutku grozne nočne nevihte.

V Brežicah je Sava nagloma naraščala in dosegla 4 m nad normalo, ravnotako tudi Gabrnica. Nekatera luča v vasi Zverinjak, Trnje in Fokošek so bile dalje časa popolnoma odrezane od sveta in je voda deloma pritokla v hiše in gospodarska poslopja. Zlasti pa je vsa Vrbinja izgledala kakor velikansko morje. Voda sedaj, ko ne dežuje več, primeroma hitro odteka in pada.

Povodenj je obiskala tudi Sotelsko, Mislinjsko, Mežiško, Pesniško in Šavniško dolino, da ne govorimo o številnih razlitih potokih v Slovenskih goricah, Halozah in drugod. Škoda je povsod znatna.

odgovoril, a prijatelj mu je ugovarjal. Unkas je spoštljivo molčal, dokler ga ni Sokol vprašal, kaj meni on.

Heyward, ki ni stal daleč odtod, je spoznal iz kretenj posameznih govornil, da sta oče in sin zagovarjala svoje mnenje, lovec pa s oje.

Slednjič sta se dala Indijanca pregovoriti, kar je bilo spoznati iz pritrjevalnih znamenj. Ne da bi še kaj rekel, se je nato Sokol ulegel poleg ugašajočega ognja in zatisnil oči, da bi zaspal.

Mohikanca pa sta porabila to priliko, da sta se posvetila drug drugemu. Čingagok je stresel s sebe resno, dostojanstveno držanje indijanskega poglavarja ter nežno in ljubeznivo govoril s svojim sinom. Z veseljem se je Unkas udal očetovi zaupljivosti. Kot godba so prijetno zvenele njiju besede in postale večasih ženske mehke.

Pod vplivom teh naravnih čuvstev je s Čingagokovega obraza popolnoma izginil divji izraz. Tudi Unkas je pouosno resnobo zamenjal z mehko razigranostjo.

Celo uro sta se tako pogovarjala. Nazadnje pa si je Čingagok glavo ovil z volneno ruto, ki jo je navadno nosil čez rame, ter se iztegnil, da bi zaspal. Unkas je takoj umolknil. Še enkrat je pobrskal žerjavico, da je grela očetove noge, potem pa si je tudi on poiskal vzglavja med razvalinami.

Z občudovanjem je sledil Heyward kretnjam teh treh gozdnikov. Ko jih je zdaj videl speče poleg ognja, zavedajoče se svoje varnosti, jih je posnel tudi on in kmalu so trdno spali vsi, ki so si bili poiskali zavetja med razvalinami Viljem-Henrika.

(Dalje prihodnjič.)